אלא לא קשיא °הא דאמר הריני א] [שוחט] ע"מ לקבל דמה למחר הא דאמר הריני מקבל דמה על מנת לשפוך שירים למחר א"ל ההוא מרבנן לרבא ושפיכת שירים והקטרת אימורין לא פסלה בהו מחשבה ב] *והתנן יכול לא תהא מחשבה מועלת אלא באכילת בשר מנין לרבות שפיכת שירים והקטרת אימורים ת"ל °ואם האכל יאכל *בשתי אכילות הכתוב מדבר אחת אכילת אדם ואחת אכילת מזבח לא קשיא הא דאמר הריני זורק על מנת לשפוך שירים למחר הא דאמר הריני ב שופך שירים על מנת להקטיר אימורין למחר: א"ר יהודה בריה דרבי חייא שמעתי ג שטבילת אצבע מפגלת בחטאת *פנימית ג] שמעה אילפא, אמרה קמיה ד] (א) דרב פדא אמר כלום למדנו פיגול אלא משלמים מה שלמים אין טבילת אצבע מפגלת בהן אף חטאת אין טבילת אצבע מפגלת בה (ב) הכל משלמים ה] (ג) למדו אי מה שלמים שלא לשמן אין מוציא מידי פיגול אף חטאת שלא לשמה אין מוציא מידי פיגול אלא מאי אית לך למימר מרבויא דקראי קאתיא ו] [ה"נ מרבויא דקרא קאתי] אמר ריב"ל בעליה זו שמעתי ז] שטבילת אצבע מפגלת תהי בה רשב"ל (ג) כלום (למדו) פיגול אלא משלמים מה שלמים אין טבילת אצבע מפגלת ח] בהן אף חטאת אין טבילת אצבע מפגלת בה הכל משלמים למדו אי מה שלמים שלא לשמן אין מוציא מידי פיגול אף חטאת שלא לשמה אין מוציא מידי פיגול אמר רבי יוסי ברבי חנינא ט] אין הכל משלמים למדו הואיל וחוץ למקומו פוסל בשלמים ושלא לשמו פוסל בחטאת מה חוץ למקומו הפוסל בשלמים מוציא מידי פיגול אף שלא לשמו הפוסל בחטאת מוציאה מידי פיגול, א"ר ירמיה מצדה תברא מה לחוץ למקומו הפוסל בשלמים שכן נוהג בכל הזבחים תאמר בשלא לשמו שאינו נוהג אלא בפסח וחטאת בלבד אלא מאי אית לך למימר דבר הפוסל בהן מוציאם מידי פיגול דבר המעכב בהן מביאן לידי פיגול הכא נמי דבר הפוסל בה מוציא מידי פיגול דבר המעכב בה מביאה לידי פיגול, אמר רב מרי אף אנן נמי תנינא *זה הכלל כל הקומץ ונותן בכלי והמוליך והמקטיר בשלמא קומץ היינו שוחט, מוליך היינו מוליך מקטיר נמי היינו זורק אלא נותן בכלי מאי ניהו אילימא דדמי לקבלה מי דמי התם ממילא הכא איהו קא שקיל ורמי י] אלא כיון דלא סגי דלא יהיב *על כרחיה עבודה חשובה היא ה"נ כיון דלא סגי דלא עביד לה על כרחי' היינו הולכה, לא, לעולם דדמי לקבלה ודקאמרת הכא ממילא התם איהו קא שקיל ויהיב כיון דאידי ואידי מתן כלי הוא מה לי ממילא מה לי קא שקיל ויהיב, לימא כתנאי דתני חדא טבילת אצבע מפגלת בחטאת ותניא אידך לא מפגלת ולא מתפגלת מאי לאו תנאי היא יא] לא, הא רבנן הא רבי שמעון, אי רבי שמעון מאי איריא טבילת אצבע האמר

כל

לא קשיא הא. דקמרבי שפיכת שירים כגון דאמר הריני זורק או אחת משאר עבודות על מנת לשפוך שירים למחר שהרי חישב להאכיל את המזבח חוץ לזמנו: **והא.** דמעטינהו לעיל כגון דאמר הריני שופך שירים כו' כללא דמילתא בעינן מחשבה בשעת עבודה על תורה אור דבר יב] אכילת אדם או למזבח הלכך חישב בשעת שפיכת שיריים על אכילת בשר לא כלום היא דלא הואי מחשבה בשעת עבודה: **שמעתי מרבותי שטבילת אצבע.** האמור בחטאות הפנימיות וטבל הכהן אצבעו וגו' (ויקרא ד) מפגלת בחטאת אם טבל ע"מ להקטיר אימורים למחר: **כלום למדנו פיגול.** בחטאת אלא משלמים דעיקר פיגול בשלמים כתיב ואם האכל יאכל ושלמים אין בהן טבילת אצבע שכל הדמים בזריקה מן הכלי למזבח חוץ מן החטאת שהיא במתנת אצבע: ופרכינן יג] **וכי הכל משלמים למדנו.** (ד) דין פיגול בכל הזבחים יד] כדינו (כ)שלמים: **אי מה שלמים אין שלא לשמו מוציאו מידי פיגול.** אם שחט במחשבת חוץ לזמנו וקבל טו] והוליך שלא לשמן לא יצאו מידי פיגולן שהרי אין שלא לשמו פוסל בשלמים והוה ליה קרב המתיר כמצותו בפיגול בלא פסול מחשבה אחרת: **אף חטאת.** אע"פ שלא לשמו פסול בה לא תוציאנה מידי פיגול ואנן תנן בפ"ב (לקמן דף כח:) הפסח והחטאת ששחטן חוץ לזמנו וקבל והלך וזרק שלא לשמו זהו שלא קרב המתיר כמצותו ואינה פיגול ליענש כרת על אכילתו כדילפינן בפ"ב (שם דף כח:) מקרא כהרצאת כשר כך הרצאת פיגול שיקרבו כל מתירין דהיינו ארבע עבודות בלא פסול מחשבה אחרת: **אלא מאי אית לך למימר מרבויא דקרא קאתי.** כל הזבחים לפיגול בת"כ ולא משלמים למדו הלכך כל חד וחד מאי דפסיל טז] מוציאו מידי פיגול וכן לענין הבאתו לידי פיגול כל חד וחד מאי דכתיב ביה דהוי עבודה מביאו לידי פיגול: הכי גרסינן שטבילת אצבע מפגלת יז]: **אין הכל משלמים למדו.** ודקשיא לך בחטאת היאך שלא לשמו מוציאה מידי פיגול: **הואיל וחוץ** יח] **למקומם כו'.** מחשבת ע"מ יט] לאוכלו חוץ למחיצת אכילתו דהיינו בכל העיר וחוץ לעיר הוי חוץ למקומו פוסל בשלמים (ה) בהדיא מרבינן לה לפסולא בפ"ב אלא שאין בו כרת: **מוציא מידי פיגול.** כדילפינן בפ"ב שכל כ] מחשבת פסול מוציאתו מידי פיגול: **מצדה תברא.** תשובתה בצדה אם מחוץ למקומו אתה לומד לשלא לשמו והעמיד פיגול על עבודות הנוהגות בשלמים ותו לא אלא שמוציאתה מידי פיגול תלמד בחטאת שלא לשמו מחוץ למקומו כא] (דשלמים) יש להשיב מה לחוץ למקומו כב] דין הוא שיוציא מידי פיגול שהרי כג] פסול וחמור לנהוג בכל הזבחים תאמר כו': **אלא מאי אית לך למימר.** אם באת לומר הכל משלמים למדו מה יש לך (ו) טעם כד] בשלא לשמו המוציא חטאת מידי פיגול כך יש לך לומר שלמים דבר הפוסל בהו כגון חוץ למקומו מוציאן מידי פיגול: **ודבר המעכב בהו.** כגון ד' עבודות הדם כה] מביאין לידי פיגול: **הכא נמי.** אף חטאת דבר הפוסל בה כגון שלא לשמה מוציאה ודבר המעכב בה כל הכתוב בעבודת דמה וטבילת אצבע בכלל (ז): **אף אנן נמי תנינא.** דטבילת אצבע מפגלת דתנן במנחות כל הקומץ כו] בכל ד' עבודות [אם] חישב על מנת לאכול שיריים או להקטיר קומץ למחר פיגול: **בשלמא קומץ.** מפגל דהיינו כשוחט שמוציא דם שהוא חלק גבוה *מן הבשר כז] [והבשר] שיריים הם אף זה הפריש קומץ מתוך שיריים וכן שאר ב' עבודות כח] (א) דמפגל מהיקשא דהוקש מנחה לזבח דכתיב זאת התורה ואמר לקמן (דף מח.) כט] דהך היקשא מה שלמים מפגל ומתפגלין אף כל מפגלין ומתפגלין: **התם ממילא.** נפל הדם בכלי הכא קא שקיל בידיה ורמי: **אלא כיון דלא סגי דלא יהיב.** קומץ לכלי לקדשו בתוכו כדאמרינן לעיל (דף יח.) שלא בכלי שרת פסולה ואמרינן טעמא במסכת סוטה בפרק שני (דף יד:) מידי דהוה אדם ל] לאו אע"ג דקדישתיה סכין בצואר בהמה הדר בעי לקבוליה וקדושיה בכלי זימנא אחריתי קומץ נמי אע"ג דקדשה מנחה כולה בכלי בעי לקדושי קומץ זימנא אחריתי הלכך עבודה חשובה היא ומפגלה הכי נמי בטבילת אצבע כיון דלא סגי כו' היינו הולכה שמוליך הדם באצבעו (ח) לקרבן למזבח: **לעולם דדמי לקבלה.** הלכך אתיא בהיקשא דאיתקוש מנחות לשלמים לפגל דהא איתרבי קבלה בשלמים לפגל כדאמרי' לעיל ומתן כלי במנחה כקבלה בדם אבל טבילת אצבע לא איתרבאי ולא תיפשוט לא]: **לא מפגלא.** אם טבל על מנת להקטיר אימורין למחר: **ולא מתפגלא.** אם שחט [או קבל] ע"מ לטבול אצבע למחר: **מאי לאו תנאי היא.** דמר חשיב לה הולכה ומר לא חשיב לה הולכה: **לא.** דכ"ע הולכה היא והא דקתני אינה מפגלת רבי שמעון היא דאמר במתניתין הולכה לא מפגלא כדתנן ורבי שמעון מכשיר בהילוך:

(א) נ"ל דהא ז"ק

כל

ויש לפרש במסקנא דנקט לשון פסול דאיירי בשלא לשמן דהוי בכל ד' עבודות ומיהו אשכחן דיקא דלא קאי לבסוף גבי כל הניסוס דמים באחר (קדושין דף כח:)*: **על** מנת לשפוך שיריים למחר. ל"ע בפרק קמא דמעילה (דף ז.) דמיבעיא לן חישב לנשפכין מהו ופי' רבינו דהתם מיירי שנשפך מן הכלי על הרצפה ומיבעיא ליה אם מוליך אותו מקצת דם הנשאר בכלי על מנת לזרוק מאותן נשפכין חוץ לזמנו שהרי ראויין לאוספן או דלמא כיון דבכוס איתיה דם וההוא דעל הרצפה הולך לאיבוד לא פסלה בהו*: **הג"ה** תהי בה ריש לקיש כלום למדנו אלא משלמים. תימה הא ריש לקיש גופיה קאמר לקמן (יד.) מודה רבי שמעון בהולכת (אברים) חטאות הפנימיות: **אי** מה שלמים כו'. זה אין שייך לומר דמחשבת יום שני לא יפסול בחטאת כמו בשלמים דפשיטא דבכל חד אזלינן בתר חוץ לזמנו דידיה: **אלא** מאי אית לך למימר דבר הפוסל בהן כו'. השתא מסיק דמסברא יש לנו לומר כן דדבר הפוסל מוציא מידי פיגול ודבר המעכב בה מביא לידי פיגול כמו בשלמים ואין שייך להקשות שכן נוהג בכל הזבחים: **זה** הכלל כל הקומץ ונותן בכלי. בהגשה אין פיגול דקמיצה כנגד שחיטה ואין לו פיגול קודם שחיטה:

מודה

[ועי' ב"מ מו: ועי' מ"ש על צידו]

עב א מיי' פי"ג מהל' פסה"מ הל' ב ופי"ז שם הלכה ו:

עג ב מיי' פי"ג שם הלכה ז:

[ועי' תוס' מעילה ז. ד"ה חישב]

עד ג מיי' פי"ז שם הלכה ג:

עה ד מיי' פי"ג שם הלכה ו:

נוטא/מבנה
◇ זוית מסוגרות עלבנית
אצבע מפגלת בחטאת פנימית

(מיקא) קושיות
זוית; תשובות

מבנה
△ (מיקב) קושיא
▽ תשובה

שיטה מקובצת

א] הריני שוחט ע"מ לקבל זימו למחר: ב] מחשבה והתניא יכול: ג] פנימית. ס"א אינו: ד] קמיה דבר פדא אמר ליה: ה] משלמים למדנו: ו] קאתיא ה"נ מרבויא דקרא קאתיא: ז] שמעתי מרבי' רש"י גרים שטבילת אצבע מפגלת ול"ג מפגלת אצבע פירוש ר"ל כך אם חשב בשעת זריקה ע"מ לטבול למחר [מפגלת] הטבילה וזה אינו דאין זה מחשב בעבודה לאכילת אדם או למזבח. מהר"פ: ח] מפגלת בה אות ן' נמחק: ט] אין הכל משלמים למדנו פרש"י ודקשיא לך כו' תימה אמאי לא אמרינן כמו כן הואיל וטבילת אצבע מעכבת בחטאת והולכה מעכבת בשלמים מה עבודה המעכבת בשלמים (המביאה) [מביאה] לידי פגול אף טבילה המעכבת בחטאת הפנימית (המביאה) [מביאה] לידי פגול [וי"ל] טבילת אצבע לא שייך כלל בשלמים אבל שלא לשמו דשייך קצת בשלמים לענין דאין מרצין שפיר ילפינן זה מזה. מהר"פ: י] אלא כיון דלא סגי. פ"ה כיון דלא סגי (איהו) כו' עד למזבח וא"ת א"כ מהאי טעמא בחטאות חיצונות נמי ליפסול טבילת אצבע דלא סגי כו' ועוד קשה דבהקומץ זוטא אמר ר' ינאי הולכת בזר פסולה משום דכיון דלא סגי דלא עביד עבודה חשובה היא והכי דחי האי טעמא במסקנא ואמר הר"ם (דמשני)[דמדשני] בדיבוריה קרא לכתוב בפנימית וטבל ובחיצונית לא כתיב וטבל אלא ולקח ש"מ דלא אמרינן הך טעמא דכיון דלא סגי גבי חיצוניות וכן למסקנא לכך לא אמרינן הך סברא דלא סגי משום דא"כ אמאי כתיב בפנימית ולא כתיב בחיצוניות הא שייך האי טעמא אף בחיצוניות אלא ודאי האי סברא דלא סגי אע"ג דהדר בעלמא הכא ליתא וניחא הכל: יא] לא הא רבנן כו'. כלומר בין למר ובין למר הולכה היא אלא הא רבנן והא ר"ש כלומר הא ר"ש דהולכה לא פסלא במחשבה וה"ה טבילת אצבע נמי אע"ג דטעמא דר"ש בהולכה משום דאפשר לבטלה והכא בטבילת אצבע אי אפשר לבטלה מ"מ כיון דלא חשיבא טבילת אצבע עבודה רק מטעם הולכה לא יפסל בה טפי מחשבה מהולכה. כך נראה למורי מהר"ש ז"ל: יב] דבר שהוא אכילת: יג] וכי נמי: יד] הזבחים כדינן של שלמים הס"ד: טו] וקבל או הלך שלא לשמו לא יצאו: טז] דפסול ביה: יז] מפגלת ול"ג מפגלת אצבע: יח] וחוץ למקומו: יט] לאכול ממנו חוץ: [כ] שכל מחשבה פסולה מוציאתו: כא] למקומו דבשלמים: כב] למקומו דשלמים: כג] שהרי פסולו: כד] טעם לומר בשלא: כה] הדם מביאו לידי: כו] הקומץ כו': כז] הבשר שהן שירים אף זה ותיבות והבשר הם ל"ש ונמחק: כח] עבודות מפגלים מהיקשא: כט] לקמן בהך היקשא: ל] אדם דם לאו: לא] תפשוט מנאי אי טבילת אצבע הוי כהולכה או לא הס"ד:

[צ"ל ותתניא]

[לקמן כח: מנחות יג. חולין לה.]

ויקרא ד:ז
וטבל הכהן את אצבעו בדם והזה מן הדם שבע פעמים לפני ה' את פני פרכת הקדש

ויקרא ד:כה
ולקח הכהן מדם החטאת באצבעו ונתן על קרנת מזבח העלה

* יש לציין [illegible] טבילת אצבע גם בחטאות החיצונות [illegible]

הגהות הב"ח

(א) גמ' קמיה דבר פדא: (ב) שם משלמים למדנו אי מה: (ג) שם כלום למדנו וכו' וכן בכל העמוד: (ד) רש"י ד"ה ופרכינן וכו' דין: (ה) ד"ה הואיל וכו' בהדיא: (ו) ד"ה אלא וכו' מה יש לך לומר כו' טעם: (ז) ד"ה הכא נמי וכו' בכלל: (ח) ד"ה אלא כיון וכו' לקרבנו למזבח:

גליון הש"ס

גמ' הא דאמר. עיין לעיל דף ט ע"ב תוס' ד"ה מחשבין

מנחות יב.

נ"א על כרחיה היינו קבלה עבודה חשובה

ז"ק

נ"א מן הבשר שהם שירים אף זה ס' ז"ק